

આજના લેખકો...

રિદ્ધિશ જોષી

દિલીપ દાસવાલા

રવીન્દ્ર પારેખ

યામિની વ્યાસ

તૃપ્તિ વી પંડ્યા

વર્ષા ભટ્ટ અંબર

આરતી પરિતોષ

જુલી સોલંકી

શરદ પૂનમનું પૌરાણિક મહત્વ

જ્યારે ચંદ્ર વજ્ર કળાએ ખીલીને ધરતી પર અમૃત વરસાવે છે

સુરત મિત્ર ભાગ્યશી પૂર્તિ તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

પૌરાણિક માન્યતાઓ અને શરદ ઋતુ, પૂર્ણાકાર ચંદ્રમાં, સંસાર ભરમાં ઉત્સવનું વાતાવરણ ગરબાની વિશેષ રમઝટ, એટલ જ શરદ પૂનમ આ દિવસે સૌ કોઈ રાહ જુએ છે એ સમયનો જ્યારે ચંદ્ર ૧૬ કળાએ ખીલીને ધરતી પર અમૃત વરસાવે છે. વર્ષા ઋતુની વિદાય અને શરદ ઋતુના બાળસ્વરૂપનું આ સુંદર દ્રશ્ય દરેકનું મન મોહી લે છે પ્રાચીનકાળથી શરદ પૂનમને ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ તહેવાર માનવામાં આવે છે. શરદ પૂનમથી હેમંત ઋતુની શરૂઆત થાય છે. તેનું મહત્વ અને ઉલ્લાસના રીત-ભાતના સંબંધે જ્યોતિષાચાર્ય પ્રેમનારાયણ શાસ્ત્રીના મુજબ શરદ પૂનમનું મહત્વ શાસ્ત્રોમાં વર્ણિત છે. એ બતાવે છે આ રાતનો ચંદ્રમાં પોતાની સમસ્ત કળાઓની સાથે હોય છે અને ધરતી પર અમૃત

વરસાવે છે. રાત્રે ૧૨ વાગે થનારી આ અમૃત વર્ષાનો લાભ માનવને મળે એ જ ઉદ્દેશ્યથી ચંદ્રોદયના સમયે ચાંદના પ્રકાશ નીચે ખીર કે દૂધ મુકવામાં આવે છે, જેનું સેવન રાત્રે ૧૨ વાગ્યા પછી કરવામાં આવે છે. એવું કહેવાય છે કે ચંદ્રની અમૃતવર્ષા નીચે મુકેલી આ ખીરથી રોગી રોગમુક્ત પણ થાય છે. આ ઉપરાંત ખીર દેવતાઓનું પ્રિય ભોજન પણ છે. શરદ પૂનમને કોજાગરી લોકખી (દેવી લક્ષ્મી) ને પૂજા કરવામાં આવે છે. પૂનમ ભલે ગમે ત્યારે શરૂ થતી હોય પણ પૂજા બપોરે ૧૨ વાગ્યા પછી જ શુભ મુહૂર્તમાં થાય છે. પૂજામાં લક્ષ્મીજીની મૂર્તિ ઉપરાંત કળશ, ધૂપ, દુર્વા, કમળનું ફૂલ, હતંકી, ધનસંપત્તિ, આરી (નાનૂ સૂંપડુ) અનાજ, સિંદૂર અને નારિયળના લાડુનું વિશેષરૂપે ચઢાવાય છે. આપ કદાચ જાણતા હશો કે જે રીતે

ભારતીય સંસ્કૃતિમાં સૂર્યનું વિશેષ મહત્વ છે એ જ રીતે ગ્રીક અને રોમનમાં પૂનમનાં ચંદ્રનું વિશેષ મહત્વ છે. ૧૬

કળાએ ખીલેલી ચાંદની રાતને ફૂલ મૂન નાઈટ કહેવામાં આવે છે. શરદ પૂનમ ગરબા પૂનમની પ્યારી પ્યારી રાત

મનને પ્રફુલ્લિત કરવાની ઋતુ-દિવસ એટલે શરદ પૂનમશરદ પૂનમના દિવસે એક અખંડ દીવો આ રીતે પ્રગટાવો

તો ગરીબ પણ બનશે કરોડપતિશરદ પૂર્ણિમાની રાત્રે આ ૫ અશુભ કાર્યો ન કરો, નહીં તો તમે બરબાદ થઈ જશોશરદ પૂર્ણિમા, શુ છે

અમૃતવાળી ખીરનું મહત્વશરદ પૂનમની રાત કરો આ કામ, વાંચો ૧૫ મહત્વની વાતોઅશ્વિન માસની પૂર્ણિમા વર્ષભરમાં આવતી બધી પૂર્ણિમાથી શ્રેષ્ઠ ગણાય છે. એને શરદ પૂર્ણિમા કે કોજાગર પૂર્ણિમા પણ કહે છે. આ દિવસે ચંદ્રમાનો પૂજન કરવું લાભદાયી રહે છે. આવો જાણીએ શરદ પૂર્ણિમાના દિવસે શું કરવું...શરદ પૂર્ણિમાને સવારે બ્રહ્મમૂહૂર્તમાં સૂઈને ઉઠવુંપછી નિત્યકર્મથી નિવૃત્ત થઈને સ્નાન કરવુંપોતે સ્વચ્છ વસ્ત્ર ધારણ કરી તમારા આરાધ્ય દેવને સ્નાન કરાવીને એને સુંદર વસ્ત્રાભૂષણોથી સુશોભિત કરવુંત્યારબાદ આસન આપવુંવસ્ત્ર, ગંધ, અશત, પુષ્પ, ધૂપ, દીપ, નેવેઘ, તાંબૂલ, સોપારી, દક્ષિણા વગેરેથી એમના આરાધ્ય દેવનો પૂજન કરોએની સાથે ગોદૂધથી બનેલી ખીરમાં ઘી અને ખાંડ

મિક્સ કરી પૂરીના રસોઈ સાથે અંદરાગ્નિના સમયે ભગવાનને ભોગ લગાડો.પશ્ચાત વ્રત કથા સાંભળો. એના માટે એક લોટામાં જળ અને ગ્લાસમાં ઘઉં, પાનના દોનામાં રોલી અને ચોખા રાખી કળશની વંદના કરીને દક્ષિણા ચઢાવો.પછી ચાંદલા કર્યા પછી ઘઉંના ૧૩ દાણા હાથમાં લઈને કથા સાંભળોપછી ઘઉંનો ગ્લાસ પર હાથ ઘુમાવીને બ્રાહ્મણીના પગના સ્પર્શ કરી ઘઉંના ગ્લાસ એને આપી દો.આખરેમાં લોટામાં રહેલા માટે પૂર્ણ ચંદ્રમા જ્યારે આકાશના મધ્યમાં સ્થિત હોય. ત્યારે એનું પૂજન કરો. રાત્રે જ ખીરથી ભરેલી થાળી ખુલી ચાંદનીમાં મૂકી દો.

ચોખા ખાવાથી હાઈપરટેન્શન નિયંત્રણમાં રહેશે

સુરત મિત્ર ભાગ્યશી પૂર્તિ તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

હાઈપરટેન્શન બિમારીના ઈલાજ માટે વૈજ્ઞાનિકોએ એક ખાસ પ્રકારના ચોખા ઉગાડ્યા છે. જે માત્ર એક ચમચી જેટલા રોજ ખાવામાં આવે તો તે કોઈ પણ જાતની આડઅસર વિના બ્લડ પ્રેશરને નિયંત્રણમાં રાખે છે.લોકો હાઈ બ્લડપ્રેશર કે હાઈપરટેન્શનને બહુ ધ્યાનમાં નથી લેતા, એને અવગણે છે. બીપી હોવું એ એમને માટે બહુ નોર્મલ વાત લાગે છે. પરંતુ લાંબા સમય સુધી આ બિમારી પર ધ્યાન આપવામાં ન આવે તો, તેને લગતી ગંભીર સમસ્યાઓ ઉદભવવાની તમામ શક્યતાઓ છે. બેઠાડુ જીવન અને જંકફૂડથી માંડીને તળેલો તેમજ અનિયમિત ખોરાક હાઈપરટેન્શન જેવી બિમારીને નોતરે છે. જે લોકો આ બિમારી ધરાવે છે, એમના રોજિંદા ખોરાકમાંથી અમુક ખાદ્ય પદાર્થ જેવા કે વધુ પડતા નમકવાળો ખોરાક, કેફીન એટલે કે ચા, કોફી, ઠંડા પીણાં, એનર્જી ડ્રીંક, સાકર યુક્ત પદાર્થ અને ખાસ કરીને ઉર્જુ સ્ટાર્ચનું પ્રમાણ ધરાવતું અનાજ ચોખા વગેરે ખાદ્ય પદાર્થની દર્દીના ખોરાકમાંથી બાદબાકી કરી દેવામાં આવે છે.વૈજ્ઞાનિકોએ એક એવા ચોખાના પ્રકારની શોધ કરી છે. જે બ્લડ પ્રેશરને નિયંત્રિત

પ્રકારના ટ્રાન્સજેનિક ચોખા ઉગાડવામાં આવ્યા છે. જેમાં અનેક જાતના એન્ટી હાઈપરટેન્શન પેપ્ટાઇડ્સ ઉમેરવામાં આવ્યા છે. હાઈપરટેન્શન માટે લેવાતી દવાઓની આડ અસર કરતાં આ ચોખામાં આડ અસરનું પ્રમાણ ઘણું ઓછું છે. હાઈપરટેન્શનના દર્દીઓને અપાતી દવાઓમાં હોય છે, જે બ્લડ પ્રેશરને

નિયમિત કરવા માટે જરૂરી કમ્પાઉન્ડ છે. ઉપરાંત આ કમ્પાઉન્ડ કુદરતી ખાદ્ય પદાર્થ જેવાં કે, દૂધ, લીલાં શાકભાજી, ઈંડા, માછલી અને મીટમાંથી પણ મળી રહે છે. દવાઓથી હાઈબ્લડપ્રેશર કાબૂમાં તો આવી જાય છે. પરંતુ એની આડઅસર રૂપે માથામાં દુખાવો થવો, સૂકા કફ થવા, ત્વચા પર ચકામા થવા અને કિડનીને ક્ષતિ પહોંચવી જેવી તકલીફો થતી હોય છે. લી કર્વીંગ કવૂના વડપણ હેઠળ સંશોધકોએ એવું જીન તૈયાર કર્યું છે. જેમાં નવ પ્રકારના એસીઈ અવરોધકો તેમજ રક્તવાહિનીને આરામ મળે એવા તત્વોના સંયોજન મેળવ્યા. આ જીનનું ચોખાના છોડમાં વાવેતર કર્યું. આ રીતે ઉત્પાદિત કરેલાં ચોખા હાઈપરટેન્સિવ ઉદરોને ખવડાવવામાં આવ્યા. પરિણામ એ જોવા મળ્યું કે, કોઈપણ જાતની આડઅસર વિના ઉદરોનું બ્લડપ્રેશર

નિયમિત થઈ ગયું સંશોધકો અનુસાર, જો આ ચોખાનો ઈલાજ માનવ પર સફળ થયો તો, ૧૫૦ પાઉન્ડ જેટલું વજન ધરાવનાર હાઈપરટેન્સિવ વ્યક્તિ સુદ્ધા માત્ર અડધી ટેબલ સ્પૂન જેટલા આ ભાત રોજ ખાય તો હાયપરટેન્શન એકદમ નિયંત્રિત થઈ જાય છે

મહિલાઓ પગમાં સોનાના ઝાંઝર પહેરતી હોય તો સાવધાન

સુરત મિત્ર ભાગ્યશી પૂર્તિ તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

મહિલાઓ સોના-ચાંદીના દાગીના પહેરતી હોય છે. આમ તો માથાથી લઈને પગ સુધીના સોનાના દાગીના બજારમાં ઉપલબ્ધ છે. પરંતુ પગમાં સોનાના દાગીના પહેરવાની ના પાડવામાં આવે છે. તમને પણ એમ થતું હશે કે આખરે સોનું કેમ પગમાં ન પહેરાય? તો ખાસ જાણો તેની પાછળ ધાર્મિક, જ્યોતિષી ઉપરાંત વૈજ્ઞાનિક કારણ.

જ્યોતિષ અને વાસ્તુ શાસ્ત્રમાં ખુબ જ મહત્વનું ગણવામાં આવ્યું છે. તેને સ્વર્ણ પણ કહે છે.

દાગીના પહેરે છે. આમ તો માથાથી લઈને પગ સુધીના સોનાના દાગીના બજારમાં

વૈજ્ઞાનિક કારણ પણ છે. આ જ કારણે ધનિકમાં ધનિક વ્યક્તિ પણ પગમાં સોનાના આભૂષણ પહેરતા ખચકાય છે. પગમાં ચાંદીના દાગીના પહેરવા જ યોગ્ય ગણાય છે. પછી ભલે તે ઝાંઝર હોય કે પછી વિંછિયા. પગમાં સોનું કેમ નથી પહેરાતું? સોનાને ખુબ શુભ ગણવામાં આવે છે. કારણ કે ભગવાન વિષ્ણુ અને માતા લક્ષ્મીને સોનું ખુબ પ્રિય છે. આથી નાભિ કે કમરથી નીચે સોનું પહેરવાથી ભગવાન વિષ્ણુ અને લક્ષ્મીજી નારાજ થઈ શકે છે. શ્રીહરિ અને માતા લક્ષ્મીની નારાજગી જીવનમાં અનેક પ્રકારના સંકટ લાવી શકે છે અને વ્યક્તિને કંગાળ પણ કરી શકે છે. આથી ક્યારેય પગમાં સોનું

પહેરવું જોઈએ નહીં. શરીરના ઉપરના ભાગમાં સોનાના ઢગલો દાગીના પહેરવા છતાં મહિલાઓ પગમાં ઝાંઝર અને વિંછિયા તો ચાંદીના જ પહેરતી હોય છે. પગમાં સોનું પહેરવાથી થાય છે નુકસાન વૈજ્ઞાનિક દ્રષ્ટિકોણથી પણ સોનું પગમાં પહેરાતું નથી. સોનાના દાગીના પગમાં પહેરવાથી સ્વાસ્થ્યને પણ નુકસાન થઈ શકે છે. વાત જાણે એમ છે કે માનવીના શરીરના ઉપરના ભાગને ગરમાવો અને નીચલા ભાગને ઠંડકની જરૂર હોય છે. સોનું શરીરમાં ગરમી વધારે છે અને ચાંદી ઠંડક પહોંચાડે છે. આથી પગમાં સોનાની જગ્યાએ ચાંદી પહેરવી હિતાવહ છે.

આનંદ લે છે. સાથે જ મા લક્ષ્મી એ પણ જોવે છે કે કયા ભક્ત રાત્રે જાગીને તેમની ભક્તિ કરી રહ્યા છે. એટલે જ શરદ પૂનમની રાતને કોજાગરી પણ કહેવાય છે. કોજાગરીનો અર્થ થાય છે કોણ જાગી રહ્યું છે? માન્યતા છે કે જે વ્યક્તિ રાત્રે જાગીને મા લક્ષ્મીની ઉપાસના કરે છે, તેમના પર માત લક્ષ્મીની લક્ષ્મીની પ્રતિમાનું સ્થાપન

નિયમ મુજબ આ દિવસે ચંદ્ર સોળે કળાએ ખિલે છે. કેટલીક જગ્યાએ આ વ્રતને કૌમુદી વ્રત પણ કહેવાય છે. આ દિવસે ચંદ્રના કિરણમાંથી અમૃત વરસતું હોવાની પણ માન્યતા છે. આ દિવસે ભક્તોએ વિધિપૂર્વક સ્નાન કરીને ઉપવાસ રાખવો જોઈએ માતા લક્ષ્મીની પ્રતિમાનું સ્થાપન

ખોડશોપચાર પૂજા કરો અને રાત્રના સમયે દુધની ખીરમાં ઘી અને સંકેદ ખાંડ મેળવીને અડધી રાત્રે ભગવાનને અર્પણ કરો સાથે જ જ્યારે ચંદ્ર મધ્યમાં પહોંચે ત્યારે તેની પૂજા કરો અને ઉપર કહ્યું તેવી જ રીતે ખીરનું નેવેઘ અર્પણ કરી બીજા દિવસે તેને ભોજનમાં ગ્રહણ કરો

ભારતીય મહિલાઓનો શ્રૃંગાર સોના-ચાંદીના દાગીના વગર અપૂરો છે. મહિલા અને પુરુષો સાથે બાળકો પણ સોનાના

ઉપલબ્ધ છે. પરંતુ પગમાં સોનાના દાગીના પહેરવાની ના પાડવામાં આવે છે. તેની પાછળ ધાર્મિક, જ્યોતિષી ઉપરાંત

શું તમે સારા શ્રોતા છો?

ભારત દેશમાં સંદેશાવ્યવહારમાં અને વ્યક્તિની કુશળતા માપવામાં બોલવાની ક્ષમતાને ઘણું મહત્વ આપવામાં આવે છે. કોઈ સારું વક્તા હોય તો એને એકંદરે વધુ કુશળ માનવામાં આવે છે. સેલ્સમાં કામ કરતા લોકો પણ એવું માને છે કે તેમની બોલવાની ક્ષમતા ખુબ અત્યંતની છે પરંતુ આ બધામાં આપણે એ ભૂલી જઈએ છીએ કે બોલવા જેટલી જ મહત્વની કે કદાચ એનાથી વધુ મહત્વની છે સાંભળવાની ક્ષમતા. સાંભળવું પણ એક કળા છે જે બધાનું કામ નથી. જે વ્યક્તિમાં સાંભળવાની ક્ષમતા સારી હોય એના જીવનમાં સફળતા જલ્દી આવે છે અને વધુ લાંબો સમય ટકે છે. તો આજે એના વિષે વાત કરીએ. એક સારો શ્રોતા એ વ્યક્તિ છે જે સંદેશાઓને ચોક્કસ રીતે પ્રાપ્ત કરવા અને અર્થઘટન કરવા માટે વક્તાને સાંભળે છે. કોઈને પણ એવી વ્યક્તિ સાથે વાતચીત કરવાનું પસંદ નથી કે જે ફક્ત તે શું કહેવા માંગે છે તેની કાળજી લે છે. એટલા માટે, એક સારા વક્તા કે સારા સેલ્સમેન કે સારા વ્યક્તિ બનવા માટે, તમારે એક સારા શ્રોતા બનવાની પણ જરૂર છે. સક્રિય શ્રવણ કૌશલ્યો વિના, તમે સંદેશ પ્રાપ્ત કરી શકશો નહીં અને તેનું અર્થઘટન કરી શકશો નહીં. પરિણામે, સંચાર પ્રક્રિયા તૂટી જશે.

શું તમે સારા શ્રોતા છો?

જ્યારે તમે જે કહો છો તે અન્ય લોકો સાંભળે છે ત્યારે તમને સારું લાગે છે અને તેની પ્રશંસા થાય છે, ખાસ કરીને કાર્યસ્થળે. પરંતુ, શું તમે ક્યારેય વિચાર્યું છે કે શું તમે સારા શ્રોતા છો? તમે સારા શ્રોતા છો કે નહીં તે જાણવા માટે, નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. શું તમે નીચે દર્શાવેલ કાર્ય કરો છો?

જ્યારે અન્ય લોકો વાત કરતા હોય ત્યારે તમે તેમને અટકાવો છો?

જ્યારે અન્ય લોકો વાત કરતા હોય ત્યારે વાત કરો છો?

સ્પીકરની વાત પૂરી થાય તે પહેલાં તારણ પર આવી જાઓ

છો?

વારંવાર લોકોને તેમની વાતનું પુનરાવર્તન કરવા માટે કહો

છો? વગેરે.

જો તમે ઉપરોક્ત પ્રશ્નોમાંથી એક અથવા વધુનો જવાબ "હા"માં આપ્યો હોય, તો તમારે તમારી સાંભળવાની કુશળતા સુધારવાની જરૂર છે.

સાંભળવાની કૌશલ્યનું મહત્વ

સાંભળવાની કૌશલ્ય એ સારા સંચારનો એક મહત્વપૂર્ણ ભાગ છે. જો તમારી પાસે સારી વાતચીત કરવાની કુશળતા છે, તો તમે કાર્યસ્થળે તેમજ સમાજમાં સંબંધો સુધારવાનું શરૂ કરી શકો છો. ઉપરાંત, તમે વધુ અસરકારક રીતે નિર્ણયો લઈ શકશો. સાંભળવું એટલું મહત્વનું છે કે ઘણા ટોચના એમ્પ્લોયરો તેમના કર્મચારીઓને સાંભળવાની કૌશલ્યની તાલીમ આપે છે. આ આશ્ચર્યજનક નથી જ્યારે તમે ધ્યાનમાં લો કે સાંભળવાની સારી કૌશલ્ય વધુ સારી રીતે ગ્રાહક સંતોષ, ઓછી

ભૂલો સાથે વધુ ઉત્પાદકતા અને માહિતીની વધેલી વહેંચણી તરફ દોરી શકે છે જે બદલામાં વધુ સર્જનાત્મક અને નવીન કાર્ય તરફ દોરી શકે છે.

સારા કોમ્યુનિકેશન માટે સાંભળવાની કુશળતા જરૂરી છે. દરેક વ્યાવસાયિક અને બિન-વ્યાવસાયિક વ્યક્તિએ આ કૌશલ્યમાં નિપુણતા મેળવવી જોઈએ. શ્રવણ કૌશલ્ય દરેક કામ માટે મહત્વપૂર્ણ

છે, પરંતુ તે વ્યવસાયમાં અન્ય કૌશલ્યો કરતાં વધુ મહત્વપૂર્ણ છે. તમને મેનેજમેન્ટ, બિઝનેસ, સેલ્સ, નેગોસિએશન, કોચિંગ, કન્સલ્ટન્સી, ઈન્ટરવ્યૂઈંગ વગેરેમાં રસ હોય તો સાંભળવાની કુશળતા આવશ્યક છે.

ઘણા સફળ નેતાઓ અને ઉદ્યોગસાહસિકો તેમની સફળતાનો શ્રેય અસરકારક સાંભળવાની કુશળતાને આપે છે. રિચાર્ડ બ્રેન્સન વારંવાર વર્જિનની સફળતા પાછળના મુખ્ય પરિબળોમાંના એક તરીકે સાંભળવાનું ટાંકે છે. તો ચાલો જોઈને એના કેટલાક ફાયદા.

૧. ગેરસમજ ઘટાડે છે

નબળી કોમ્યુનિકેશન સ્કિલ હંમેશા ગેરસમજમાં પરિણમે છે. અને, ગેરસમજ નબળી સાંભળવાની કુશળતાથી ઉદભવે છે. તેના કારણે લોકો અન્યને સક્રિય રીતે સાંભળતા નથી, લોકો વસ્તુઓ ધારે છે અને એકબીજા પ્રત્યે ગેરસમજ ઉભી કરે છે. તેમની પોતાની બાજુ શેર કરતા નથી અથવા તેથી ગેરસમજ વધે છે. કંઈક ખોટું બોલવું અથવા માહિતીનું ખોટું અર્થઘટન કરવું સરળ છે. જો કોમ્યુનિકેશનમાં સાંભળવાની કૌશલ્યમાં સુધારો ન કરવામાં આવે તો બીજી ગેરસમજ ધીમે ધીમે વધતી જઈ શકે છે. ઉદાહરણ તરીકે, જો કોઈ વ્યક્તિ સાંભળતું ન હોય જ્યારે તેનો મિત્ર સમજાવે કે તેને ચોક્કસ ખોરાકની એલજી છે, તો તેને ખતરનાક ઘટકવાળી વાનગી પીરસવી તે જીવલેણ બની શકે છે.

૨. સહાનુભૂતિ બનાવે છે

આપણા બધામાં પૂર્વગ્રહો અને ધારણાઓ હોય છે જે આપણા ઉછેર અને અનુભવોમાંથી આવે છે. જ્યારે તમે અલગ-અલગ પૃષ્ઠભૂમિ અને અનુભવો ધરાવતા લોકો સાથે વાત કરો છો, ત્યારે તે પૂર્વ ધારણાઓ પર ઝૂકવા માટે લલચાવી શકે છે. તેના બદલે, તમે ધારી લેવાને બદલે સાંભળવા માટે પ્રતિબદ્ધ કરી શકો છો. અસરકારક સાંભળવા માટે સહાનુભૂતિ જરૂરી છે. તેથી, જો તમે વક્તાની લાગણીઓને પ્રતિબિંબિત કરો તો તે શ્રેષ્ઠ રહેશે. ઉદાહરણ તરીકે, જો વક્તાનો ચહેરો ઉદાસી અથવા આનંદ વ્યક્ત કરે છે, તો તમારા ચહેરાના હાવભાવ અને શબ્દોએ પણ સમાન લાગણીઓ વ્યક્ત કરવી જોઈએ. વક્તા પ્રત્યે સહાનુભૂતિ એકાગ્રતા લે છે અને ઊર્જાનો ઉપયોગ કરે છે, ખુલ્લા સંચાર અને સંબંધો સ્થાપિત કરવાની મંજૂરી આપે છે.

૩. જજમેન્ટલ બનતા રોકે છે

સાંભળવાથી જજમેન્ટલ બનવામાં મર્યાદા આવે છે. કોઈને સક્રિય રીતે સાંભળતી વખતે, તમારી સંપૂર્ણ એકાગ્રતા વાતચીતમાં રહે છે. પરિણામે, તમે અન્ય વ્યક્તિ અથવા લોકોના જૂથને સમજવા અને નિર્ણયાત્મક વિચારો દૂર કરવા માટે તમારા શ્રેષ્ઠ પ્રયાસ કરો છો. તેથી, તમે વક્તાને ખુલ્લા મનથી સાંભળો કારણ કે તેઓ તમને તેમનો પરિગ્રેક્ષ્ય આપી રહ્યા છે. ઘણા લોકો વાત કરવામાં સારા હોય છે, પરંતુ જ્યારે કોઈ બીજાના વિચારો અને લાગણીઓ સાંભળવાનો સમય આવે છે, ત્યારે તેઓ ઓછા પડે છે. તમે જ્યારે કોઈને જજ કરો છો ત્યારે તમે સત્યથી દૂર હોવાની શક્યતા ખુબ વધુ હોય છે. તેમને સાંભળવાથી તમે તેમના વિષે સાચી માહિતી મેળવી શકો છો. કોઈને ખોટી રીતે જજ કરવું આગળ જઈને ઘણી તકલીફો ઉભી કરી શકે છે.

બીજા અમુક મુદ્દાઓની ચર્ચા આપણે આગળના અંકમાં કરશું.

- ભાગ ૧૧૭

ગુજરાત સરકાર ‘જય જય ગરવી ગુજરાત’ અંગ્રેજીમાં ગવડાવે તો બવાઈ નહીં...

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨
-રવીન્દ્ર પારેખ

એક સમય હતો જ્યારે ગુજરાતમાં ‘જય જય ગરવી ગુજરાત’ સરકારી કે અન્ય કાર્યક્રમોમાં શરૂઆતમાં ગવાતું. હવે એ ગવાય જ નહીં એવા સંજોગો છે. જો ગાવું જ પડે તો એનો અંગ્રેજી અનુવાદ વેસ્ટર્ન મ્યુઝિકમાં સરકાર ગવડાવે એમ બને, કારણ થોડાં વર્ષ પછી ગુજરાતી બોલવાના જ ફાંફાં હોય ત્યાં ‘જય જય ગરવી ગુજરાત’ ન ગાઈ શકાય એટલી વરવી ગુજરાત કરવા સરકાર ખુબ મહેનત કરી રહી છે. ગુજરાતી બોલનારા જ ન રહે એ રીતે સરકાર જ માતૃભાષાનો એકડો કાઢી નાખવા બેઠી છે ને પ્રયત્ન એ ચાલે છે કે ગુજરાતની માતૃભાષા અંગ્રેજી બને. ગુજરાતમાં ગુજરાતી મરવા પડે તો તેનો બધો યશ કેસરિયાં કરતી સરકારને આપવો પડે એ હદે તે ગુજરાતી ભાષા પરત્વે ઉદાસીન છે. આ કેળવેલી ઉદાસીમાં શરમ ને સમજ વગરની, મતલબી ને સ્વાર્થી પ્રજાનો પણ એટલો જ ફાળો છે. કોઈ પ્રજા આટલી સ્વમાન વિહોણી પણ હોઈ શકે એનું ઉત્ક્રમ દ્રષ્ટાંત ગુજરાતે પૂરું પાડ્યું છે. જે પ્રજાને પોતાની ભાષા માટે માન નથી એનું દુનિયા અપમાન કરે તો આશ્ચર્ય ન થયું જોઈએ.

આમ તો ભેંશ આગળ ભાગવત જેવું જ છે, પણ સંઘના પ્રમુખે પણ માતૃભાષાનો મહિમા કરતાં યોગ્ય રીતે જ કહ્યું છે કે આપણે નેમ પ્લેટ માતૃભાષામાં લગાવી શકીએ, નિમંત્રણો માતૃભાષામાં પાઠવી શકીએ એ પણ સ્પષ્ટ કર્યું છે કે માતૃભાષામાં શિક્ષણ આપતી નીતિ બનવી જોઈએ. આ બધું તો આપણા હાથમાં છે. એક પ્રજા તરીકે એટલું તો આપણે કરી જ શકીએ, પણ એવું ઓછું જ થાય છે. એ દુખદ છે કે શિક્ષણને આપણે કમાવાનું સાધન માત્ર બનાવી મૂક્યું છે. શિક્ષણથી કમાણી નથી જ થતી એવું નથી, ન કમાવું એવું પણ કહેવાનું નથી, પણ શિક્ષણ સાહિત્ય, કળા કે સંસ્કારનું સિંચન પણ કરે તો તેમાં હાનિ શી છે? તો, કેમ એ દિશામાં પ્રયત્નો ઘટતા આવે છે? જન્મ મા આપે છે ને એ ગુજરાતી હોય તો એની ભાષાનો આટલો છોછ કેમ? બીજા બધાંને તો કીક, પણ સરકારને જ માતૃભાષાની સૂગ હોય તેમ તે અંગ્રેજી માધ્યમની સ્કૂલો શરુ કરાવે છે ને ગુજરાતી માધ્યમની શાળાઓ એમ કહીને બંધ કરે છે કે એમાં વિદ્યાર્થીઓ મળતા નથી. આ બચાવ પાયામાંથી ખોટો છે. ગુજરાતમાં ગુજરાતી માધ્યમના વિદ્યાર્થી ન મળે તો તે શું અમેરિકા કે ઈંગ્લેન્ડથી મળવાના છે? વારુ, ગુજરાતી માધ્યમના વિદ્યાર્થીઓ ન મળે એવી સ્થિતિ હીલી કરી કોણે? એને માટે સરકાર જવાબદાર છે. ડબીકત એ છે કે સરકાર નફાખોર વેપારીનું માનસ ધરાવે છે. બને તો સર્વે કરવા જેવો છે કે અંગ્રેજી માધ્યમની કેટલી સંસ્થાઓ સાંસદો, ધારાસભ્યો અને મંત્રીઓની ને એમના વળના માણસોની છે? સીધું ગણિત એ છે કે ખાનગી સ્કૂલો

આજકાલ

■ રવીન્દ્ર પારેખ

આપે છે. એમાં આવક નથી ને કેવળ ખર્ચ જ છે. એ બોજ સરકારને માથે છે. આમ તો એ પ્રજાના જ પૈસા છે, પણ સરકાર તે ખર્ચવા ઉત્સુક નથી. એ પૈસા બચે તો નફો વધે ને ખાનગી સ્કૂલો વધે તો ઊંચી ફી મળે ને આવક વધે. ખાનગીકરણનો મહિમા પણ એટલે જ થાય છે, કારણ, એમાં આવક છે ને સરકારીકરણમાં ખર્ચ જ છે. બાકી, સરકારે જાતે પરિપત્ર બહાર પાડ્યો હોય તો માતૃભાષામાં શિક્ષણ આપવામાં આટલા અખાડા થાય ખરા?

કોઠારી કમિશને (૧૯૬૮) ત્રિભાષી ફોર્મ્યુલાના અમલનું સુચન કરેલું, જેમાં માતૃભાષા, રાષ્ટ્રભાષા અને આંતરરાષ્ટ્રીય ભાષા શિખવવાની વાત છે. એ જ વાતનું નવી શિક્ષણ નીતિમાં પણ સમર્થન થયું છે. એ સંદર્ભે ગુજરાત સરકારનો ૧૩ એપ્રિલ, ૨૦૧૮નો પરિપત્ર પણ છે, જેમાં પ્રાથમિક શાળાઓમાં ફરજિયાતપણે ગુજરાતી વિષય ભણાવવામાં આવે તેવો આદેશ છે, પણ તેનો ચુસ્તપણે અમલ થતો નથી ને ખુદ સરકાર તરફથી જ માતૃભાષાની અવહેલના થતી હોય એવો ઘાટ છે. ખાસ કરીને ખાનગી શાળાઓ અને અંગ્રેજી માધ્યમની સ્કૂલોમાં ગુજરાતી વિષય ભણાવાતો નથી. ત્યાં માધ્યમ અંગ્રેજી છે એટલે અંગ્રેજી તો ભણાવાય છે, રાષ્ટ્રભાષા તરીકે હિન્દી પણ ભણાવાય છે, પણ સ્થાનિક ભાષા તરીકે ગુજરાતી ભણાવાતું નથી. માતૃભાષાની આવી ધોર ઉપેક્ષા અક્ષમ્ય છે. એ ખરું કે અંગ્રેજીનું મહત્ત્વ છે ને જેમણે વિદેશમાં જઈને ભણ્યું છે એમને અંગ્રેજી માધ્યમનું શિક્ષણ ઉપયોગી થાય, એની પણ ના નથી, પણ ગુજરાતી માધ્યમમાં ભણનારા વિદેશ જતા જ નથી, એવું પણ નથી. ત્યાં જતાં પહેલાં એ જરૂરી અંગ્રેજી શીખી જ લે છે ને વિદેશમાં સારો દેખાવ પણ કરે છે. જરા વિચારીએ કે કોઈ રશિયા કે જાપાન જઈને ભણે છે, તો તે અહીંથી રશિયન કે જાપાની ભાષા શીખીને જાય છે? મોટે ભાગે તો તે ત્યાં જઈને જ શીખે છે. અમેરિકા કે ઈંગ્લેન્ડથી સંશોધન માટે અહીં આવતા વિદ્યાર્થીઓ અહીં આવીને ગુજરાતી કે અન્ય ભાષા શીખે જ છે. એને માટે જો અમેરિકા કે ઈંગ્લેન્ડમાં ગુજરાતી કે અન્ય માધ્યમની સ્કૂલો શરુ ન કરી દેવાતી હોય તો અમેરિકા કે ઈંગ્લેન્ડ

જઈને ભણવાના છે તેને માટે અહીં અંગ્રેજી માધ્યમની સ્કૂલો શરુ કરી દેવાનો કોઈ અર્થ ખરો? અહીં અંગ્રેજીનું બહુ વહી જાય છે એવી વાત નથી, પણ સરકારને અંગ્રેજીમાં સારો ધંધો થાય છે એટલે, અંગ્રેજીનું આટલું ફૂટે છે. એવું નથી કે વધુ અભ્યાસ માટે ગુજરાતમાંથી જ બધા વિદેશ જાય છે, અન્ય રાજ્યોમાંથી પણ જાય જ છે, પણ ત્યાં અંગ્રેજી માધ્યમની આટલી ધંધાકીય ઘેલછા નથી. અંગ્રેજી ઓલાદો પેદા કરવાના ત્યાં આવાં કારખાનાં ચાલતાં નથી.

અન્ય રાજ્યોમાં માતૃભાષાની આટલી અવગણના કદાચ નથી, પણ સરકારે તો ગુજરાતમાં જ ઈંગ્લેન્ડ વસાવવું છે, એટલે અંગ્રેજીના મોહમાં ગુજરાતીનો સર્વનાશ કરવા બેઠી છે. કેટલીક સરકારી સ્કૂલોમાં ગુજરાતી ભણાવાય પણ છે, પણ સીબીએસઈ કે આઈસીએસઈ કે આઈબી જેવાં અન્ય બોર્ડ દ્વારા ગુજરાતમાં જ ગુજરાતી ભણાવાતું નથી. રાજ્યનો પરિપત્ર છે, ગુજરાતી વિષય એકથી આઠ ધોરણમાં ફરજિયાત ભણાવવા અંગેનો, પણ પરિપત્રની ઐસીતૈસી થાય છે. એને લીધે સ્કૂલમાં કે બહાર ગુજરાતી વાંચવા, લખવા, બોલવાનું ઘટતું જાય છે. એનું ચલણ પછી નથી ઘરમાં રહેતું કે નથી બહાર તેનો ખાસ પ્રભાવ રહેતો. આવી ઉપેક્ષા ધ્યાનમાં આવતાં જ ગુજરાતી વિષય અંગેની વાત ગંભીરતાથી લેવાય એટલે દાદ માંગતી પીઆઈએલ હાઈકોર્ટ સમક્ષ આવી અને કોર્ટે રાજ્ય સરકાર, શિક્ષણ વિભાગ અને સંબંધિત સત્તાવાળાઓને શો કોઝ નોટિસ પાઠવી છે. હાઈકોર્ટે ગુજરાતની ગુજરાતી માટે આટલી દખલ કરવી પડે એની રાજ્ય સરકારને શરમ આવવી જોઈએ, પણ સરકારો બહુ શરમાતી નથી તે હકીકત છે.

એ પણ છે કે ગુજરાતીની આ ઉપેક્ષા સ્કૂલ શિક્ષણ પૂરતી જ મર્યાદિત નથી, તેનો પડઘો યુનિવર્સિટી શિક્ષણ સુધી પડે છે. સ્કૂલોમાં ગુજરાતીનું મહત્ત્વ ઘટવાને લીધે કોલેજમાં પણ ગુજરાતી વિષય ભણવાનું ઘટી રહ્યું છે. મોટે ભાગે વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણનો મહિમા થાય છે એટલે કળા, સાહિત્યના શિક્ષણનું મહત્ત્વ આમ પણ ખાસ રહ્યું નથી. સંસ્કૃતના, ગુજરાતીના વિષયો ને વિભાગો યુનિવર્સિટીઓમાં બંધ કરવા પડે તેવી કંગાળ હાલત ભાષા શિક્ષણની છે. ગુજરાતીના પીએચ.ડીના વિષયોનું ને તેમના ગાઈડનું દારિદ્ર્ય જગજાહેર છે. એ પણ હવે ખાનગી નથી કે શિક્ષણના ઉચ્ચ હોદ્દાઓ પર હાઈલી ક્વોલિફાઈડની પસંદગી કેવળ અક્સ્માત છે. મોટે ભાગે તો ચાપલુસી કરનારાઓ જ મહાસુખ માણે છે. ક્યાંક સુખદ અપવાદો હશે જ, પણ આજનું સરકારી ગણિત એવું છે કે યોગ્યને અયોગ્ય જગ્યાએ અને અયોગ્યને યોગ્ય જગ્યાએ મૂકી જેથી ભણેલા અભણોથી આરતી ઊતરે અને અભણ ભણેલાઓ કારભાર કરે. એક પણ સ્કૂલ, કોલેજ કે યુનિવર્સિટી ન હોય ને જે અરાજકતા સર્જાય તેથી વધુ અરાજકતા આટલી સ્કૂલો, કોલેજો અને યુનિવર્સિટીઓ મળીને ફેલાવી રહી છે એવું નથી લાગતું?

બકરો આનંદ

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

સંધ્યાના સિંદૂરી રંગોની સાક્ષીએ રે,
સંગાથે હોય સખીઓ રે,
એ સંધ્યા માણવાની મજા અનેરી હોય

દિવસ દરમિયાન પ્રવૃત રહેવા માટે જેમ તાજગી સભર સવાર આવશ્યક છે તેમ દિવસભર કામકાજમાં વ્યસ્ત રહ્યા પછી વિસામો લેવા માટે સંધ્યા પણ જરૂરી બને છે. ઋતુએ ઋતુએ સવાર અને સંધ્યાના નવાં નવાં રૂપો પ્રગટે છે. ખાસ કરીને સંધ્યાના વિવિધ રૂપો જોવા મળે છે.

કુદરતની કામણગારી કલા એ તો જાણે મનુષ્ય માટે ક્રોતુકતા ફેલાવે છે. એમાં પણ આશ્ચર્ય સૂર્યને માણવાની મજા હોય છે. કોઈ અલગારી સાંજે સંધ્યા માણવાનો નકરો આનંદ મળે છે.

જ્યારે સંધ્યા ઢળી ચૂકી હોય છે ત્યારે શિતિજના આંગણે રંગોળી પૂરાઈ હોય તેમ

રક્તવર્ણો કિરણો અસ્ત પામતાં હોય તેવું આહલાદક વાતાવરણ લાગે છે.

ખાસ કરીને ચોમાસાની ઋતુમાં સંધ્યા સમયે ક્યારેક પૂર્વ દિશામાં મેઘધનુષ્ય દેખાય છે. નભમાં પ્રસરી રહેલી સંધ્યાની લાલિમા વચ્ચે સપ્તરંગી મેઘધનુષ્ય અનેરી આભા રચે છે. પ્રકૃતિની આ રમ્ય લીલા આભાલવૃદ્ધ સૌને હરખધેલાં બનાવી દે છે.

સંધ્યા સમયે મંદિરોમાં આરતી થતી હોય છે. તેની ઝાલરના રણકાર અને ઘંટારવ વાતાવરણને પવિત્ર બનાવી દેતા હોય છે. એ જ રીતે ખેતરેથી પાછા ફરતા બે ફૂતો અને ચરાણેથી પાછાં વળતાં ધણ

સંધ્યાને જીવંત બનાવી દે છે.

આમ, આશ્વઘણી શિતિજે રેલાતા સંધ્યાના રંગો અને પંખીઓના કલવર એ સંધ્યાને અનુપમ સૌંદર્ય બક્ષે છે.

- આરતી પરિતોષ જોષી

ભુજ-કરછ

આદિવાસી વાંસનું અશાણું

સુરત મિત્ર ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

સુરત ઉમરપાડાના ધાણાવડ ગામની બે આદિવાસી મહિલા સફળ પ્રવાસ પછી સુગંતાબહેનએ જણાવ્યું હતું કે જ્યારે અમે તાલીમ લીધી ત્યારે વિચાર્યું પણ ન હતું કે અમે અમદાવાદમાં પ્રદર્શનમાં ભાગ લઈશું અને વિશ્વના આટલા મોટા માણસને અમે મળી શકીશું સપનું પણ જોયું ન હતું એવો અનુભવ મળ્યો છે. જેટલું અશાણું લઈ ગયેલા એનું તો વેચાણ થઈ ગયું પણ અમને બીજો ઓર્ડર પણ મળ્યો છે અમારા સ્વ-સહાય જૂથની લગભગ ૩૫થી વધુ બહેનોને આનો લાભ મળશે એકદમ અંતરિયાળ ગ્રામીણ વિસ્તારની બહેનોએ લીધેલી તાલીમ અને અદાણી ફાઉન્ડેશન સંસ્થા સાથે સંકળાયા પછી એક મોટી તક મળી છે આ સખી મંડળની બહેનો મુલાકાત બાદ ગામમાં બીજા સખી મંડળોએ પણ આવા કાર્યો સાથે જોડાવા માટે પ્રોત્સાહન મળ્યું છે. અદાણી ગ્રુપના ગ્લોબલ કોર્પોરેટ હાઉસમાં ગ્રામ ભારતીને નામે એક પ્રદર્શન યોજવામાં આવ્યું હતું ગુજરાત અને બીજા અનેક રાજ્યોની બહેનો પોતાના હાથે બનાવેલી ચીજવસ્તુઓનું પ્રદર્શન અને વેચાણ યોજ્યું હતું, આ બંને આદિવાસી બહેનોના અથાણાને અદાણી ગ્રુપના ચેરમેન ગૌતમભાઈ અદાણી અને અદાણી ફાઉન્ડેશનનાં ચેરમેન શ્રીમતી ડૉ. પ્રીતિબહેન અદાણીએ બહુ પ્રશંસા કરીને તેમને પ્રોત્સાહક ઈનામ પણ આપ્યું હતું. સુરત ઉમરપાડાના ધાણાવડ ગામની બે આદિવાસી મહિલા સુગંતાબહેન વસાવા અને તેમના જેવી બીજા અનેક બહેનોને અદાણી ફાઉન્ડેશન હજીરા ગ્રામીણ સ્વરોજગાર પ્રશિક્ષણ સંસ્થાન, આરસેટી બેંક ઓફ બરોડા સુરત અને મિશન મંગલમ શાખા, ઉમરપાડા દ્વારા ધાણાવડ ગામમાં ઓગસ્ટ, સ્વ-સહાય જૂથની બહેનોને સ્વરોજગારી મેળવે એ અર્થ પાપડ, અથાણાં અને વિવિધ પ્રકારના મસાલા બનાવવાની તાલીમ આપવામાં આવી હતી ત્યાર બાદ તેમને અદાણી ફાઉન્ડેશન દ્વારા ગ્રામ ભારતી લોકલ ફોર વોકલ પ્રદર્શનમાં જવાની તક સુગંતાબહેન અને રાજલા બહેનને મળી હતી. અદાણી ફાઉન્ડેશનનાં ચેરમેન પ્રીતિબહેન અદાણી અને અદાણી ગ્રુપના ચેરમેન ગૌતમભાઈ અદાણીએ આ બન્ને બહેનોની સાથે ચર્ચા કરીને વાસના અથાણાથી થતા ફાયદા અને તેને બનાવવાની રીત વિશે માહિતી મેળવી હતી

બરફ નો ગોળો

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

ગણ દિવસે આજે લારીવાળો આવ્યો. જમનાબેને વહુને બૂમ પાડી વહુ, બે રૂપિયા આપો ગોળો લેવો છે. 'ને વહુ તાડુકી, 'આ ડોસી ઘડપણ માં પછ ગોળો ખાવાનું ભૂલતી નથી'. સસરા રમણલાલ ગુસ્સે થઈ બોલ્યા, 'વહુ, 'જુબાનને

લગામ રાખો'. હજુ મારું પેન્શન આવે છે. હું જીવીશ ત્યાં સુધી જમના બરફ ગોળો ખાશે જ. :ને કાલે જ પેન્શન આવ્યું હતું એ પૈસામાંથી બે બરફ ગોળા બનાવવાનું કહ્યું, ગોળાવાળો ગોળા બનાવી આપવા જ જાય છે. ત્યાં તો દીકરો આવી પહોંચ્યો, ને બાપના હાથમાંથી પૈસા ખૂંચવી ને ઘરમાં જતો રહ્યો.

બરફગોળાવાળાના હાથમાંથી બરફ ઓગળતો રહ્યો. જમનાબેનના આંખમાંથી આંસુ ઓગળતા રહ્યા. જમનાબેન પાસે જઈને બોલ્યા, " જમના, મને માફ કરજે, હવે તારે 'બરફ નો ગોળો' ભૂલવો પડશે. " - રીટા મેકવાન " પલ"સુરત

રૂપાલની પલ્લી પર પાંચ લાખ કિલો ધીનો અભિષેક

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

ગાંધીનગર નજીક આવેલા રૂપાલ ગામે વરદાયની માતાજીની વહેલી પરોઢે ચાર વાગ્યે નીકળેલી રૂપાલની પલ્લીનાં દર્શન માટે ઊમટેલા શ્રદ્ધાળુઓરૂપાલ ગામે વરદાયની માતાજીની વહેલી પરોઢે ચાર વાગ્યે નીકળેલી

રૂપાલની પલ્લીનાં દર્શન માટે ઊમટેલા શ્રદ્ધાળુઓ પાટનગર ગાંધીનગર નજીક આવેલા રૂપાલ ગામે વરદાયની માતાજીની વહેલી પરોઢે ચાર વાગ્યે નીકળેલી રૂપાલની પલ્લી પર શ્રદ્ધાપૂર્વક પાંચ લાખ કિલો ધીનો થયો હતો અભિષેક હૈયાથી હૈયું દળાય એટલા હકડોઠઠ

ધીનો વધુ અભિષેક થયો છે. પલ્લી વહેલી પરોઢે ચાર વાગ્યે નીકળી હતી અને સવારે સાત વાગ્યે મંદિરે પરત ફરી હતી. આ દરમ્યાન પાંચ લાખ કિલોથી વધુ ધીનો અભિષેક પલ્લી પર થયો હતો આ વર્ષે ૧૫ લાખથી વધુ ભાવિકો દર્શન કરવા આવ્યાં હતા

સાફ સફાઈમાં ઝેરી કીડો દેખાય તો રૂપિયા આવશે

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

દરમિયાન જાળા ઉતારવાનું પણ કામ થાય છે. તો કેટલાક જીવડા પણ નીકળે છે. જેને પકડીને ઘરની બહાર કાઢાય છે. પરંતુ આજે તમને એક એવા જીવ વિશે બતાવીશું, જે ઘરમાં સાફસફાઈ દરમિયાન દેખાય તો ગભરાશો નહિ, તે શુભ સંકેત ગણાય છે. ઘરમાં સાફસફાઈ કરતા સમયે જો વીંછી દેખાવતું શુભ સંકેત ગણાય છે. તેનો મતલબ એ છે કે, તમને બહુ જ જલ્દી રૂપિયા મળવાના છે. ઘરમાં વીંછીની નીકળવું બહુ જ શુભ ગણાય છે. તેનો અર્થ એ થાય છે કે તમારા પર મા લક્ષ્મીની કૃપા વરસશે. જો તમને દિવાલની સફાઈ કરતા સમયે કે ખૂણામાં વીંછી દેખાય તો તેને હળવેથી

પકડી ઘરની બહાર કરજો. કારણ કે ઘન લાભ થવાના સંકેત છે. ઘરમાં વીંછીના નીકળવું બહુ જ શુભ ગણાય છે. તેનો મતલબ એ કે, મા લક્ષ્મી તમારા પર કૃપા વરસાવશે. વીંછી સામે દેખાય તો તેની સામે હાથ જોડો અને કોઈ સુરક્ષિત જગ્યા પર મૂકી દો. વેપારમાં ધનલાભ થશેદિવાળીના સમય પર ઘરમાં પીળા રંગના વીંછી દેખાવવું સારા સંકેત માનવામાં આવે છે. તેના દેખાયા બાદ આવનારા સમયમાં વેપારમાં લાભ થઈ શકે છે. નોકરી કરનારાઓને સારું પ્રમોશન મળશે. ઘરની આર્થિક તંગી દૂર થાય છે અને ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે.

‘બડે મિયાં છોટે મિયાં’માં દેખાશે જહ્નવી કપૂર?

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

જહ્નવી કપૂર ‘બડે મિયાં છોટે મિયાં’માં જોવા મળે એવી શક્યતા છે. આ ફિલ્મમાં અક્ષયકુમાર અને ટાઈગર શ્રોફ લીડ રોલમાં છે. આ ફિલ્મને અલી અબ્બાસ ઝફર બનાવી રહ્યો છે. ફિલ્મને વાશુ અને જેકી ભગનાણી પ્રોડ્યુસ કરશે. આવતા વર્ષે ફિલ્મનું શૂટિંગ શરૂ કરવામાં આવશે. ફિલ્મને સ્કોટલેન્ડ, યુકે અને સાઉદીમાં શૂટ કરવામાં આવશે. હવે જાણવા મળ્યું છે કે આ ફિલ્મમાં ટાઈગરની સામે ફીમેલ લીડ તરીકે જહ્નવીની પસંદગી થઈ છે. હજી અન્ય ફીમેલ લીડની શોધ ચાલી રહી છે. ટૂંક સમયમાં એની પણ પસંદગી થઈ જશે. અલી અબ્બાસ ઝફર તેની ફિલ્મોમાં તમામ

ત્રિંગાનો પાંચમો રંગ- સમાજનાં આધુનિક વિચારો

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

અરૂનીમાં અને કલ્પના ચાવલા આ બંને નામ કોણ નથી જાણતું? એમ તો ઘણાં બધાં નામ આવે છે મહિલાની તાકાતમાં જેમ કે, અરૂનીમાં સિન્હા, કલ્પના ચાવલા, સુનિતા વિલિયમ્સ, મેરી કોમ, પી ટી ઉષા, ઝાંસીની રાણી લક્ષ્મીબાઈ, સાનિયા મિર્ઝા, સાર્દના નેહવાલ, કિરણ બેદી જેમણે પોતાની લગન કહો કે પાગલપન - પોતાની કડી મહેનત અને ઘણા પુરુષાર્થ પછી પોતાની સિદ્ધિ મેળવી હતી.

એ જમાનામાં બીજી મહિલાઓએ પોતાની કારકિર્દી બનાવી હતી એ સમયમાં જ્યારે "ઘરની બહારના કામ તો માત્ર પુરુષો જ કરે" આવી માન્યતા ચાલતી હતી. આ વિસ્ત્રમાં ઘણાં બધાં મહિલા અભિનેત્રીઓ નો ફાળો રહ્યો છે; જેમ કે લતા મંગેશકર, આશા ભોંસલે, બિંદુ, સુધાચંદ્રન, હેલન, અરુણા ઈરાની, ફાલ્ગુની પાઠક, વગેરે.... બધી મહિલાઓએ પોતાની કારકિર્દી બનાવી હતી તે સમયે તેમને સામાજિક ત્રાસ સહન કરવો પડ્યો હતો. અત્યારે આ બધાં નામ કોઈની ઓળખાણનાં મોહતાજ નથી. આ બધી જ સ્ત્રીઓને ઘરની જવાબદારી સંભાળી સાથે સાથે પોતાની કારકિર્દી પણ બનાવી. છતાંય અમુક પુરુષપ્રધાન સમાજ નારીશક્તિ ને સમજવામાં સક્ષમ થયો નથી. એવાં પુરુષ પ્રધાન સમાજને ગમે તેટલી બદલવાની કોશિશ કરીએ, તેઓ બદલવાનું નાટક કરી શકશે પણ બદલાશે નહીં. શા માટે પુરુષ પોતાનો અહમ ધવાતો હોય એવી માન્યતા રાખે છે? શા માટે અમુક સમાજ પોતાની રૂઢિગત માન્યતાઓમાંથી બહાર નથી આવતા? આજે પણ અમુક સમાજમાં બાળવિવાહ કરાવી દેવામાં આવે છે કેમ? શું એક છોકરીને પોતાની કારકિર્દી બનાવવાનો હક નથી? રસોઈ બનાવી જાણે અને ઘરકામ આવડે એટલે શું કોઈ છોકરી લગન ને લાયક થઈ ગઈ? શું એનાં કોઈ સપનાં નહી હોય કે હું ડોક્ટર બનું કે શિક્ષિકા બનું? "પોતાની દીકરીને સાસરે મોકલીને એને કારકિર્દી ન બનાવવા દીધી હોય તો આવનારી વહુને કોઈ જ જરૂર નથી કારકિર્દી

બનાવવાની " શા માટે આવી વિચારસરણી બનાવવામાં આવે છે? "જે મને નથી મળ્યું એ હું બીજાને પણ નહિ મળવા દવ " આવી વિચારધારા રાખીને શું મળવાનું છે?

આ તો થઈ રૂઢિગત વિચારો ની વાત!
ઉપરથી અમુક સમાજનાં લોકો એવા છે જે બંને બાજુ બોલતાં હોય છે; જેમ કે દીકરી મોડર્ન કપડાં પહેરી શકે પણ એક વહુ ન પહેરી શકે! દીકરી બહાર ઓફિસમાં કામ કરી શકે પણ વહુએ તો ઘરકામ જ સાંભળવાનું! લગન પછી પણ એક સ્ત્રી પોતાની મરજીથી રહી નથી શક્તી કેમ? તેનો વાંક શું છે? પોતાની મરજીથી જીવવું એ પણ ગુન્હો છે? કેમ સાસરિયાં તરફથી કોઈ સમજવા તૈયાર નથી હોતું કે એક વહુ એ કોઈની દીકરી છે એન આપણાં ઘરમાં આપણી દીકરીની જેમ રાખીએ?

આ તો થઈ દીકરી અને વહુ વચ્ચેની અસમાનતા ની વાત!

શા માટે નારીને સન્માન નથી આપવામાં આવતું? શું એ સ્વમાનભેર જીવી શકે એટલાં સન્માનની હકદાર નથી? એક સ્ત્રી ઘર સંભાળી શકે, ઘર ચલાવી શકે, છતાંય તેનું સ્થાન કોઈનાં મનમાં તો દૂર મગજ સુધી પણ નથી હોતું. આઝાદીનાં ૭૫ વર્ષ પૂરાં થયાં પણ હજી અમુક સ્ત્રીઓ ગુલામીમાં જીવે છે. ભારત ને ભારતમાતા કહેવામાં આવે છે, ગાયને માતા કહેવામાં આવે છે, ધરતીને ધરતીમાતા કહેવામાં આવે છે, પરંતુ ઘરમાં મમ્મી નું ધ્યાન રાખવામાં નથી આવતું! ઘરનાં બધાં જ સભ્યો જમી લેશે પણ મમ્મીને નહી પૂછે કે તું જમી કે નહીં? ઘરનાં નાનામોટા કામ? તો એ મમ્મીની જવાબદારી! બહારથી સામાન લાવવાનો, રસોઈની તૈયારીઓ કરવાનું, જેને જે ભાવે તે બનાવી આપવાનું બધાંય કામ મમ્મીનાં! પણ મમ્મીને શું ભાવે છે? કોઈ પૂછવાની તો દૂર જાણવાની કોશિશ પણ નહિ કરે! હાથના રૂમાલથી લઈને નાહવા જતાં સમયે ટુવાલ સુધીની જવાબદારી સંભાળી લેનાર મમ્મીને કોઈ "તને હાથ દુખે છે? ચાલ આજે તને પગ દબાવી આપુ. તારું માથું દબાવી આપુ" એટલું બોલવાનો સમય પણ નથી હોતો. મધર્સ'ડે ના દિવસે

ફોટો પાડીને સોશિયલ મીડિયામાં અપલોડ કરવાનો હોય ત્યારે મમ્મી યાદ આવે, બાકી અમુક લોકોને તો પોતાની મમ્મીનો જન્મદિવસ પણ નથી ખબર હોતો.

આ તો થઈ માતા અને સંતાનો વચ્ચેનો આજનો સંબંધ

અમુક લોકો તો બંને બાજુ વાતો કરતો હોય છે, જેમ કે ઘરમાં કોઈ વસ્તુ પોતે બરાબર ન મૂકે તો પણ એમાં સ્ત્રી(મમ્મી અથવા પત્ની)ની ભુલ કે તેણે યાદ ન કરાવ્યું! જ્યારે દરેક વસ્તુને તેની સ્થિત જગ્યા પર મૂકવા માટે યાદ કરાવો તો પણ સ્ત્રીની જ ભૂલ કે તે વાત વાતમાં ટોકે છે. પોતાની ઈચ્છા હોય ત્યારે સરખી રીતે વાત કરવાની જ્યારે કોઈ વસ્તુની જરૂર હોય, પણ જો એ સ્ત્રીને વાત કરવી હશે તો પોતાની વ્યસ્તતા બતાવી દેવાની! પોતાનાં વ્યસન માટે પૈસાનું પાણી કરે તો કંઈ જ નહિ, પણ જો એક સ્ત્રી પોતાની જરૂરિયાતની વસ્તુઓ લાવવાનું કહે તો પણ તેનાં ખર્ચાં એટલે ફાલતુ ખર્ચાં! દેવીનાં દર્શન કરવા માટે જવા માટે સમય જ સમય, પણ ઘરની સ્ત્રીને પૂછવાનું પણ નહીં!

અમુક કુરિવાજો બંધ થયાં જેમકે બાલકન્યા વિવાહ, સતી પ્રથા, દીકરીને દૂધ પીતી કરવી, ભ્રૂણહત્યા, બાળકની ગર્ભમાં જાતીય પરીક્ષણ કરવું, વગેરે..... જેવાં રિવાજો બંધ થયા; તો આઝાદ ભારતમાં ૨૦૨૨ માં પણ અમુક રૂઢિગત વિચારો બદલવાની જરૂર છે કે નહિ? ભારતનાં ઝંડામાં, શૌર્ય અને બલિદાન, શાંતિ, સમૃદ્ધિ અને ખુશહાલી જેવા રંગો છે તો તેમાં "નારી શક્તિ" અથવા "નારીનું મહત્વ" અને "સમાજનાં આધુનિક વિચારો" જેવાં રંગો ઉમેરવાની જરૂર નથી? શું આ બે નવાં રંગોને ઉમેરીને આપણાં આઝાદ ભારતનાં નવા તિરંગાને પાંચ રંગોથી સુશોભિત ન કરી શકાય?

સવાલ ઘણાં છે....
જેનાં જવાબ શોધવાની નહીં પણ રોજબરોજના જીવનમાં ઉતારવાની જરૂર છે.
- પૂજા અનિલકુમાર પટેલ (ચીકી)

આદતથી ઘડાય ચારિત્ર્ય...

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

એકની એક ક્રિયા જો વારંવાર પુનરાવર્તિત કરવામાં આવે તો તે આદતમાં ફેરવાઈ જાય છે. હવે તમે જો ખરાબ આદતને પોષણ આપશો તો આ ખરાબ બાબત તમને અધોગતિની ખીણમાં લઈ જશે. અને જો તમે સારી આદતને માનસિક પોષણ આપશો તો તમને સફળતાના શિખરે બેસાડશે. હમણાં એક સરસ બોધ કથા સાંભળી. કરતાલ સિંગ નામક એક યુવાન સૈનિક સેવામાંથી નિવૃત્ત થયો. અને એ એના ગામમાં ગયો. વર્ષો સુધી લશ્કરી જીવન જીવવાને કારણે એનામાં ઘણી આદતો એની જીવન જીવવાની શૈલી બની ગઈ હતી. એક દિવસ તે ગામથી શહેરમાં ગયો અને જીવન જરૂરિયાતની ચીજ વસ્તુઓ ખરીદી અને બધી વસ્તુઓ એક મોટા માટીના

થેલેન્જ ઉપાડી લીધી અને કરતાલસિંગની પાછળ જઈને એનું ધ્યાન ભંગ કરવા માટે જાતજાતના ચાળા અને કોમેન્ટ કરવા લાગ્યા. પણ કરતાલ સિંગ તો હાથીની પાછળ કુતરા ભસે

શબ્દ સ્પંદન
દિલીપ વી. ઘાસવાલા

ટીખળ કરવાનું સૂઝ્યું. ટીખળી છોકરાઓમાંથી એક છોકરાએ બાકીના છોકરાઓને એક થેલેન્જ આપી. "બોલો દોસ્તો, આ કરતાલ સિંગના માથે જે ઘડો મુક્યો છે તે પાડી દેવાનો. જે ઘડો પાડી દેશે તેને મારા તરફથી ૫૦૦ રૂપિયા ઇનામ. પણ આ રમતમાં એક શરત છે. સૈનિક અથવા ઘડાને હાથ લગાડ્યા વગર ઘડાને જમીન પર પાડી દો તો જ તમે ૫૦૦ રૂપિયાના ઇનામના હકદાર બનશો." બાકીના મિત્રોએ આ

ગયો. અહીં સૈનિક કરતાલ સિંહે વર્ષો જૂની આદત સાવધાનમાં રહેવાની આ આદતે માથા ઉપરનો ઘડો પાડી નાખ્યો. તમે જે વાત કોઈ કર્મ કોઈ ક્રિયા વારંવાર કર્યો કરો તો પ્રતિશ્લિષ્ટ સિદ્ધાંત અનુસાર તે ક્રિયા આદતમાં ફેરવાઈ જાય છે. અને આથી જેવી આદત તેવો સ્વભાવ બની જાય છે. માટે હંમેશા સારી આદતોના શિલ્પી બનો. જો દર વર્ષે એક ખરાબ આદત છોડવામાં આવે તો થોડાક જ વર્ષોમાં ખરાબમાં ખરાબ માણસ ખરાબમાં ખરાબ આદત છોડી શકે છે. રોજિંદા કાર્યો કરવામાં સદા રહેવું જાગૃત!; આજનું કાર્ય બની જશે આવતીકાલે કોઈ આદત, આદતથી ઘડાય ચારિત્ર્ય, છે ઘડે છે સારું જીવન!, તેથી તો સદા અગ્રેસર રહેવું પાડવા સારી આદત.

તમારી ખરાબ આદતો તમારા સ્વાસ્થ્ય પર પણ ગંભીર અસર કરે છે અને કેટલીક વાર

તમારો જીવ પણ જઈ શકે છે. માટે બને એટલી ઝડપે ખરાબ આદતો બદલી કાઢો. નિયમિત કસરત કરવાની આદત પાડવા જેવી છે. જંક ફૂડ ખાવાની ખરાબ આદતોને જલ્દીથી છોડો. આ ખરાબ આદત તમારું બ્લડ પ્રેશર અને કોલેસ્ટ્રોલ વધારી શકે છે. તજાવમાં રહેવાની આદત ખરાબ છે તે જલ્દીમાં જલ્દી છોડો. તજાવ ધમનીઓને નુકસાન પહોંચાડી હૃદય રોગના હુમલાને આમંત્રણ આપે છે. સિગારેટ પીવાની આદત પણ નુકસાનકારક છે આ આદત તમને કેન્સરની ભેટ આપી શકે છે. દારૂ પીવાની આદત ગુટખા ખાવાની આદત ડ્રગ્સ લેવાની આદત જેમ બને તેમ જલ્દીથી છોડો અને નિયમિત કસરત કરવાની સારી આદત પાડો તો તમારું જીવન નંદનવન બની જશે

અસ્તુ
-દિલીપ વી ઘાસવાલા

બિગ બોસ કપલ એખઝ ખાન- પવિત્રા પુનિયાએ ફરી સગાઈ

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

બિગ બોસ ફેમ એજાઝ ખાને ઈન્સ્ટાગ્રામ પર આ સુંદર ક્ષણ વિશે જણાવ્યુંબિગ બોસ કપલ એજાઝ ખાન અને પવિત્રા પુનિયા લાંબા સમયથી િલ વ - ઈ ન - રિલેશનશિપમાં રહેતા હતા હવે આખરે બંનેએ સગાઈ કરી લીધી છે અને તેમના સંબંધોને એક પગલું આગળ લઈ ગયા છે. બંનેએ આ સારા સમાચાર સોશિયલ મીડિયા પર શેર કર્યા છે. આ સાથે બંનેની રોમેન્ટિક તસવીરો પણ સામે આવી છે. આ ફોટામાં, પવિત્રા પુનિયા સગાઈની રિંગ ફ્લોન્ટ કરતી જોવા મળી હતી અને તેણે તેની રોમેન્ટિક ડેટ વિશે પણ જણાવ્યું હતું. બીજી તરફ સોશિયલ મીડિયા પર કેન્સ

દ્વારા કપલને નામ આપવામાં આવ્યું છે.બિગ બોસ ફેમ એજાઝ ખાને ઈન્સ્ટાગ્રામ પર આ સુંદર ક્ષણ વિશે જણાવ્યું. તેણે લખ્યું કે, “બેબી જો આપણે યોગ્ય સમયની રાહ જોતા રહીએ તો તે ક્યારેય આવવાનો નથી, પરંતુ હું વચન આપું છું કે હું મારું બેસ્ટ આપીશ. તું મારી સાથે લગન

જસ્મીન ભસીને કોમેન્ટ કરી અને કહ્યું કે “આપણે પાર્ટી જોઈએ છે” તો અલી ગોનીએ પણ પ્રતિક્રિયા આપી હતી. તે જ સમયે, ફ્લોરા સૈની, અયાઝ ખાન, અદા ખાન, નીતિન આર મિરાણીથી લઈને ચારુ મલિક સહિત ઘણા સ્ટાર્સ કોમેન્ટ કરી અને બંનેને અભિનંદન આપ્યા

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ

તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

ઘડિયાળ આગળ પાછળ હોઈ શકે પણ નિષ્ઠા એકદમ સમયસર જ હોય. બરાબર સમય સાથે ચાલનારી નિષ્ઠાને જોઈ લોકો ઘડિયાળ મેળવતા. રૂપાળી ને મોહક નિષ્ઠાને કોઈ જોતું તો નજર ન હટાવી શકતું. એવું આકર્ષક વ્યક્તિત્વ હતું એનું. મોટેભાગે કડક ઈસી કરેલી સાડી પહેરતી. સુવ્યસ્થિત પીનઅપ કરીને છેડે કે પાટલી સહેજે આમતેમ ન થાય એ રીતે ગોઠવાયેલ હોય એરહોસ્ટેસની જેમ જ. ને એ પાછી સાંજ સુધી સચવાઈ રહે. ભણવામાં તેજ અને મહેનતુ નિષ્ઠા યુવાન વયે જ પ્રિન્સિપાલ બની સુર્યોદય શાળામાં આવી હતી. ઘણાના પેટમાં તેલ રેડાયું. વળી એ ઈર્ષ્યાનું કેન્દ્ર બને એ સ્વાભાવિક જ છે, પણ પોતે આ શક્તિઓથી વાકેફ હતી. મોટાભાગના શિક્ષકો એનાથી વયમાં મોટા હતા ને તે બધાનો આદર કરતી, દરકાર રાખતી પણ ફરજ પરની બેદરકારી બિલકુલ ન ચલાવતી. વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસ માટે સહુને સજ્જ કરતી. વર્ષોથી ચાલતી લાલીયાવાડી અને રેઢિયાળ તંત્રને એ ધીમેધીમે બદલતી રહી. શરૂ શરૂમાં તો વિદ્યાર્થીઓની પણ થોડી અળખામણી બની. એની ખુરશી પણ યુર્ષ્તંગમ લગાડી જવી કે લાલ રંગ લગાડી જવો કે કવચ ઘસી જવી, એનું એકિટવા પંચર કરવું કે ગમે તેવા વોટ્સએપ મેસેજ કરવા વિગેરે પ્રવૃત્તિ પણ વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા થઈ, જે કરાવવામાં આવી પણ ચાલાક નિષ્ઠા કદી આનો ભોગ બની નહીં. ઊલટું હસી નાખતી.”અરે, મને તો પૂછો,

નવલિકા

■ યામિની વ્યાસ

સ્માર્ટ વર્કના જમાનામાં આ જૂના નુસખા ન ચાલે, દીકરાઓ!” કહી વહાલથી પૂછતી તો તેઓ ભૂલ કબૂલી સોરી કહી દેતા. બાકીના શિક્ષકો, ખાસ તો શિક્ષિકાઓનો રોજનો બબડાટ રહેતો; “આવી ત્યારથી બધી મોકાણ છે.” “પહેલાં કેવું મસ્ત ચાલતું હતું!” “ઘર લઈને બેઠાં છીએ, એની જેમ છડાછાંટ થોડાં છીએ? એને શું? ન વર, ન ઘર!” “અહીં આપણા માથે કેમ આવી પડી?” “અરે, દેખાવડી છે એનો જ પ્રતાપ છે.” “છે જરા અમથી પણ ભેજુ કેવું ચાલે છે?” “ને યાદશક્તિ તો જૂઓ, બાપ! કેટલાય બાટલા પી ગઈ હશે શંખપુષ્પીના.” “હવે આ ઉંમરે બધું કયાં શીખવા બેસીએ?” “બાપરે! જરા વારમાં તો મેમો પકડાવી દીધો.” “એને તો એકવાર સીધી કરવી જ પડશે.”

ચાદોની ઝલક

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨
હુમક હુમક ચાલીને ભોંચું ડગલાં માંડી રહ્યું. ચાર પગ વડે નાનકડું ગલૂડિયું સુંદર લાગી રહ્યું હતું. ઘરના આંગણે આવીને બેસી ગયેલો. રોનકમાં ન હોવાથી જાણે અજાણ ત્યાગ કરી બેઠો. સવારથી દૂધ નહોતું પીધું. આંખોમાં ઉદાસી છવાઈ ગઈ.

વિચારતો હોય એમ સામેની ભીંતને જોવા લાગ્યો. આંખોમાં ચાદોની ઝલક દેખાઈ. બીજા ચાર ગલૂડિયાં પકડાપકડી રમી રહ્યા હતા. દોડમદોડ કરીને ધૂમ મચાવી લીધી. ભોંચુંના ચહેરા પર રોનક આવી ગઈ. એવામાં બાજુમાં રહેલ ગલૂડિયું આળસ મરડવા લાગ્યો.

- જુલી સોલંકી 'સચેત' 'ભુજ-કચ્છ'

રાધાકૃષ્ણ સંગાથે....

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨
વાહ ! પૂનમની રાત કેવી ખીલી છે આ અજવાસે, એક ચાંદ અગાસીમાં ને બીજો ઊગ્યો આકાશે.

તારલિયાઓ તોડીને ટાંક્યા ચૂંદડીના અવકાશે, ધમ્મરિયાળા ઘાઘરે ગોરીનું યોવન છલકાશે.

રૂપ નીતરતો ચહેરો ખીલ્યો ચાંદનીના પ્રકાશે, મન પ્રેમમાં ડામાડોળ ને નામ જોડાયું શ્વાશે.

ઉધાર માંગ્યું કાજળ કાળા ભમ્મરિયા વાદળ પાસે, એમાં રૂડાં સપના આંજયા આંજણની કાળાશે.

યોવન એનું ઉભરી આવ્યું કેડ સરીખા કેશે, ગજરો ઝૂલે માથે એના મોગરાની સુવાસે.

શરદપૂનમની રાતે ને વૃંદાવનના કાંઠે, યોવન હિલોળે ચઢ્યું આજે રાધાકૃષ્ણ સંગાથે.....

- તૃપ્તિ વી પંડ્યા "કિખા", ભાવનગર. જય દ્વારકાધીશ....

મા બહુચરને ૩૦૦ કરોડના નવલખા હારનો શણગાર

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

જૂની પરંપરા મુજબ મા આઘશક્તિ બહુચર માતાજીની સવારી શમીવૃક્ષ પૂજન માટે નીકળે છે. આ સમયે વર્ષમાં એક જ વખત મા બહુચરને “નવલખા હારનો શણગાર” કરવામાં આવે છે. વડોદરાના રાજવી માનાજીરાવ ગાયકવાડ જ્યારે કડી પ્રાંતના સુબા હતા. એ સમયે તેમને પીઠનું અસહ્ય દર્દ હતું. જે માતાજીની બાધાથી દર્દ ગયું. એ પછી રાજા બનવાની મનોકામના પૂર્ણ થઈ. શ્રદ્ધાળુ શાસક રાજાએ સને ૧૮૩૮માં ભવ્ય મંદિર બંધાવી માતાજીને “નવલખો હાર” પણ અર્પણ કર્યો હતો. વિજયા દશમીએ મા બહુચરાજીને રૂ. ૩૦૦ કરોડ જેટલી કિંમતનો નવલખા હારથી શણગાર કરીને શ્રદ્ધાળુઓ પાલખી લઈ ફર્યા, જેમાં મોટી સંખ્યામાં લોકો જોડાયા હતાં. મહેસાણા પાસે બહુચરાજી શક્તિ પીઠ આવેલી છે. હિંદુ ધર્મની આસ્થાનું મોટું કેન્દ્ર છે. નવલખા હાર “અમૂલ્ય છે. આ હારને ખાસ વહીવટદારની કસ્ટડીમાં રાખવામાં આવે છે અને પાલખી સમયે ખાસ પોલીસ બંદોબસ્ત પણ ગોઠવવામાં આવે છે. આ પરંપરાને ધ્યાનમાં લઈને વિજયા દશમીના પાવન પર્વ પર મા બહુચરની સવારી નિજ મંદિરેથી નીકળી બેયર રોડ પર આવેલા શમીવૃક્ષ પૂજન માટે જાય છે. માની સવારીની સાથે-સાથે માતાજીના મંદિરના વાવેલા જવેરાનું પણ એટલું જ મહત્વ છે.

સુરતના ફ્લેવર્ડ પોવાની ડિમાન્ડ ગુજરાતમાં પ્રસરી

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

સ્વાદના શોખીન સુરતીઓ અન્ય તહેવાર સાથે શરદ પૂનમના તહેવારની ઉજવણી પણ ભારે ઉત્સાહથી કરે છે. આ દિવસે દૂધ પોવા ખાવાનો રિવાજ વર્ષોથી ચાલ્યો આવે છે પરંતુ ટેસ્ટનેટવિસ્ટ કરનારા સુરતીઓએ છેલ્લા કેટલાક વર્ષોથી શરદ પૂનમમાં વિવિધ ફ્લેવર્ડ માં પોવા ખાઈ રહ્યાં છે. અત્યાર સુધી ફ્લેવર્ડ પોવાનો ટ્રેન્જ માત્ર સુરત શહેરમાં જ જોવા મળતો હતો પરંતુ આ વર્ષથી સુરતના આ ટેસ્ટ હવે દક્ષિણ ગુજરાતમાં પણ પ્રસરી રહ્યો છે જેના કારણે હવે ફ્લેવર્ડ પોવાનું વેચાણ આવા નાના શહેરોમાં થઈ રહ્યું છે. છેલ્લા કેટલાક વર્ષોથી સુરત શહેરમાં શરદપૂનમના દિવસે સાદા દુધ પોવાને બદલે ફ્લેવર્ડ પોવાનો ટ્રેન્ડ ચાલી આવ્યો છે. પરંતુ વર્ષો જુની પરંપરા થી ચંગસ્ટર્સ સાદા દૂધ પોવાથી દૂર થઈ રહ્યા છે. પણ એક ડઝનથી વધુ ફ્લેવર વાળા પોવા માર્કેટમાં મળતા થયા છે જેના કારણે સુરતના લોકો ફ્લેવર્ડ

પાળા દુધ પોવા ખાતા થયા છે. પોવાનું વેચાણ કરતા શરદ પૂનમમાં સાદા પોવાનું વેચાણ ઓછું થવાના કારણે ફ્લેવર્ડ વાળા પોવા બનાવવાનો

કેસર, બદામ પિસ્તા, પાઈનેપલ, કસાટા, ગવાવા, મિક્સ ફ્રુટ, કેરમલ, કોકી આલ્મનડ, ફેશ લીચી

વિચાર આવ્યો હતો. આજના છોકરાઓને ચોકલેટ અને કોકીનો ટેસ્ટ ભાવે છે તે ટેસ્ટ ઉમેર્યો છે. દર વર્ષે ડિમાન્ડ મુજબ ફ્લેવર ઉમેરાતી જાય છે. છેલ્લા ઘણા વર્ષોથી સુરતમાં એક ડઝનથી વધુ ફ્લેવર્ડ પોવાનું વેચાણ થઈ રહ્યું છે. જોકે, આ વર્ષે અમારા પણ આશ્ચર્ય વચ્ચે દક્ષિણ ગુજરાતના ગણદેવી, નવસારી અને વલસાડ જેવા નાના શહેરોમાંથી પણ ફ્લેવર્ડ પોવા ની ડિમાન્ડ થઈ છે અને અમે સપ્લાય કરી રહ્યા છે. આ શહેરોમાં ફ્લેવર્ડ પોવાનું વેચાણ થવા સાથે હવે અન્ય નાના શહેરોમાંથી પણ ફ્લેવર્ડ પોવાની ડિમાન્ડ થઈ રહી છે અને આગામી દિવસોમાં એવા શહેરમાં પણ સુરતની ફ્લેવર્ડ વાળા પોવાનું વેચાણ થશે. આટલી ફ્લેવર્ડમાં પોવાનું વેચાણ થાય છે રાજભોગ, રોઝ, વેનીલા, હાફુસ મેંગો, ચોકલેટ, રાસબરી, બટર સ્કોચ, કેસર, બદામ પિસ્તા, પાઈનેપલ, કસાટા, ગવાવા, મિક્સ ફ્રુટ, કેરમલ, કોકી આલ્મનડ, ફેશ લીચી

ફરાળી પુડલા રિલેશનસીપમા હારીને જીતવાનો આનંદ અનેરો હોય છે...

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

સામગ્રી:

અડધી વાટકી સાબુદાણા અડધી વાટકી રાજગરાનો લોટ અડધી વાટકી દહીં લીલાં મરચાં કોથમીર કોથમીર ૧ ચમચી મરી પાવડર ૧ ચમચી જીરૂ પાવડર મીઠું, ઘી

રીત:

સૌ પ્રથમ સાબુદાણાને મિક્સીમાં કશ કરો. હવે એક બાઉલમાં સાબુદાણાનો ભૂકો, રાજગરાનો લોટ લ્યો. તેમાં દહીં નાંખો. હવે એક સરખી

રીતે મિક્સ કરો. તેમાં લીલાં મરચાં, જીરૂ પાઉડર, મરી પાવડર અને મીઠું નાંખો. છેલ્લે કોથમીર નાખી હલાવો. આ બેટરને અડધી કલાક રાખો. હવે એક નોનસ્ટિક પેનમાં ઘી મૂકી તેમાં બેટરમાથી નાનાં પુડલા ઉતારો. થોડું ઘી નાખી બંને બાજુ શેકો. આ ફરાળી પુડલાને કોથમીર મરચાંની ચટણી સાથે સર્વ કરો. - વર્ષા ભટ્ટ

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

કોઈપણ સંબંધ હોય જો તેમાં અહમ, સ્વાર્થ કે પછી મારાં, તારાંનો ભેદ હશે તો તે સંબંધ ક્યારેય આગળ વધી શકશે નહીં. પ્રેમમાં આપવાનું હોય છે, લેવાનું નહીં! ગણતરીનાં સંબંધોનું આયુષ્ય બધું ટુંકુ હોય છે.

રિયા અને રાજ બંને ઘણાં સમયથી એકબીજાને પ્રેમ કરતાં હતાં. રિયા ક્યારેય રાજની મુશ્કેલીઓનો સમજતી નહીં અને નાની વાતમાં ઝગડો કરતી, પણ રાજ હંમેશા તેની આ કમીને નજર અંદાજ કરતો, કારણ કે રાજ રિયાને દિલથી પ્રેમ કરતો હતો. રિલેશનસીપમા ક્યારેક હારીને પણ જીતવાનો આનંદ અનેરો હોય છે. કંઈક જતું કરવાથી, કે ગમ ખાવાથી સંબંધ જળવાય રહેતો હોય તો ચોક્કસ જતું કરો.

પોતાનાં પાસે હાર, જીત કે પછી તારાં, મારાં ની ગણતરી કરશો તો હંમેશા તમે નુકશાની જ ભોગવવી પડશે. સમાજમાં ઘણાં સંબંધો થકી આપણે જોડાયેલા છે. દરેકનાં સ્વભાવ, પસંદ, નાપસંદ અલગ અલગ હોય છે. તો કોઈ બે વ્યક્તિનો એક મત ક્યારેક ન પણ હોય પણ તેની હા માં હા કરી સંબંધને જવાડી શકાય છે. કદાચ માફી માંગવાની કે જતું કરવાથી સંબંધ ટકી રહે તો એમાં કંઈ ખોટું નથી. ક્યારેક હારીને પણ જીતવાની ખુશી અનેરી હોય છે.

- વર્ષા ભટ્ટ (વૃંદા) અંજાર

કર્ટ્ડ દૂધપોઆ

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૯-૧૦-૨૦૨૨

સામગ્રી :

૧ લિટર દૂધ
૩ ચમચી વેનીલા કર્ડર

પાવડર

કાજુ બદામ પિસ્તા
એલચી પાઉડર
૨૦૦ ગ્રામ પોઆ
ખાંડ

રીત : સૌ પ્રથમ એક જાડાં તળિયા વાળી કડાઈમાં દૂધને ઉકાળો. દૂધ થોડીવાર ઉકળે પછી એક વાટકીમાં ઠંડા દૂધમાં કર્ડર પાવડર ભેળવી આ

"યાર મેથ્સનો કલાસ બહુ લાંબો લાગે છે, બોરિંગ."

"યશ તો પોતાને શાહરુખખાન જ સમજે છે."

ને નિષ્કાફોઈ પણ બધી વાતો સાંભળી હળવાશથી, “સ્કૂલની વાતો સ્કૂલમાં, ચાલો હમણાં ચેસ રમીએ. હું શીખવાડું.” કદી એમની સાથે ભળી જતાં.

થોડા સમયમાં તો શાળા અને શાળાના વિદ્યાર્થીઓની પ્રગતિ થવા લાગી. એ માટે સહુએ મહેનત અને નિયમિતતા અપનાવી પડતી. શિક્ષકો એ બાબતથી ખિન્ન હતા. નિષ્ઠાને અહીંથી ભગાડવા કે બદનામ કરવા તેઓ અવનવી તરકીબ અને ઘણા પ્રયત્નો કરી ચૂક્યા હતા, પરંતુ નિષ્ઠા એક કદમ આગળ જ હોય.

એકવાર પરીક્ષાનું પેપર એક શિક્ષિકા નિશાને ભાગે કાઢવાનું આવ્યું. આખું તો ફોડી દેવાની હિંમત નહોતી પણ ગુજરાતી વિષયનો નિર્બંધનો પહેલો પ્રશ્ન એણે પોતાની પાસે ભણવા આવતી વિદ્યાર્થીનીઓને પોતાના તરફી કરી કહી દીધો. “જો નિર્બંધમાં આ જ પાકું પૂછાશે. ગોખી જ નાખો. કદાચ કોઈ પૂછે તો કહેજો પરા પાસેથી જાણ્યું.” પણ એક વિદ્યાર્થીની રીતિ ભારે ચાલાક નીકળી. આગલે દિવસે સો રૂપિયા લઈને પ્રશ્ન એના જ કલાસના અશ્વને કહી દીધો. અને અશ્વે કદાચ બીજાને નિશાની ગણતરી બરાબર હતી કે આવી કોઈ ધમાલ થાય અને વાત ચગે. ગંભીરતાથી તૈયારી કરતી પરા આનાથી અજાણ હતી. જોકે, એને કોઈ ફેર પડે એમ પણ નહોતો. પરીક્ષા શરૂ થતાં પેપર ફૂટી ગયું જેવી વાતો થઈ પણ સમય થઈ ગયો હતો. કલાસમાં પેપર વહેંચાયા. જેમને જાણ હતી તેઓ ફટાફટ ગોખેલો નિર્બંધ લખવા આતુર હતા. પણ જોયું તો પહેલા જ પ્રશ્ન પર કાપલીઓ ચોંટાડેલી હતી જેના પર નિર્બંધના બીજા જ વિષયો હતા. રીતિએ કાપલીને નખથી ઉખાડી જોયું તો પેલા નિશા ટીચરે આપેલા નિર્બંધો મલકાતા હતા.

- યામિની વ્યાસ